

Finansdepartementet
103 33 Stockholm

Yttrande över "Kvalitet i välfärden –bättre upphandling och uppföljning" SOU 2017:38 (dnr Fi2017/02150/K)

Reumatikerförbundet har cirka 50 000 medlemmar som oftast är stora konsumenter av sjukvård. Hur sjukvården fungerar, vilken kvalitet, säkerhet, tillgänglighet och likvärdighet som råder är betydelsefullt. Våra medlemmar är också en grupp som ekonomiskt har det mer bekymmersamt än befolkningen i stort. I en medlemsundersökning som vi gjorde visade det sig att många av våra medlemmar tillhör gruppen låg- och medelinkomsttagare, och att många får sin huvudsakliga försörjning genom olika transfereringssystem.

Bakgrund

I Sverige finns det mer än en miljon människor som har någon form av reumatisk sjukdom, det är sannolikt lågt räknat. Läger vi till övriga grupper som har någon kronisk sjukdom är det en stor grupp som påverkas av förändringar i sjukvården. Av den anledningen är detta betänkande av betydelse för våra medlemsgrupper.

Reumatikerförbundet har historiskt inte fäst vikt vid vilken organisationsform som utföraren av den vård som personer med reumatiska sjukdomar får, har. Vår huvudsakliga invändning mot kvalitetsförsämringar i vården är att brister förekommer i privat vård finansierad med offentlig medel såväl som offentlig vård.

Men i ljuset av den utveckling som hittills varit där exempel på övervinster vittnar om att tydliga spelregler för privata aktörer som agerar i välfärdssektorn saknats, välkomnade Reumatikerförbundet Valfärdsutredningens betänkande "Ordning och reda i vården", och nu också slutbetänkandet "Kvalitet i välfärden –bättre upphandling och uppföljning".

I slutbetänkandet utreds *hur bättre kvalitetskrav kan utformas när kommuner och landsting lämnar över verksamhet som de är huvudmän för till privata aktörer samt hur staten kan bidra till kvalitetsutveckling inom ramen för de statliga tillsynsmyndigheternas uppdrag.*

Lagbestämmelserna ska träda i kraft 1 juli 2018.

Vi kommer att ge kommentarer på de stycken som vi anser saknar patientperspektiv eller missar viktiga aspekter för våra medlemsgrupper.

Reumatikerförbundet har följande kommentarer på betänkandet

När det gäller hälso- och sjukvård är landsting huvudmän och ansvarar för verksamheten även när den överlämnats till en privat utförare. Därför är det också angeläget att de offentliga huvudmännen får de redskap de behöver för att följa upp all verksamhet som de ansvarar för. Reumatikerförbundet anser att de privata vårdutförarna som finansieras med offentliga medel ska ha en informationsplikt som så långt det är rättsligt möjligt överensstämmer med de informationskrav som finns på den offentliga vården. Därför anser vi att det lagförslag som

utredningen föreslår, nämligen att införa en helt ny paragraf i patientssäkerhetslagen som tar sikte på just detta, är nödvändig. Offentliga huvudmän inom hälso-och sjukvård ska kunna kräva information av enskilda vårdgivare, som de offentliga huvudmännen behöver för att:

- *systematiskt och fortlöpande utveckla och säkra kvaliteten i verksamheten,*
- *administration, planering, uppföljning och utvärdering av verksamheten,*
- *ta fram statistik om hälso- och sjukvården.*

9.6.3 Att följa upp privat verksamhet

I utredningen konstateras att mycket arbete återstår för att utveckla formerna för uppföljning i vården. I utredningen framgår att patienter kan involveras för att utforma kvalitetsarbete och mätningar. Det tycker Reumatikerförbundet är positivt, men saknar förslag på hur det konkret ska gå till.

11.3.1 Sammanhållna insatser runt individen

Cirka en miljon patienter och brukare har komplexa behov som kräver samordningsinsatser, enligt en undersökning från Vårdanalys. En del i utredningens bedömning är att förutsättningarna att hålla ihop individens insatser ska beaktas inför en konkurrensutsättning. Reumatikerförbundet anser att det inte räcker att beakta konsekvenserna. Om en konkurrensutsättning leder till att många individer inte längre får en sammanhållen insats, eller försämrade förutsättningar för en sammanhållen insats, ska det vara en anledning att avstå konkurrensutsättning.

11.3.1 Bättre uppföljning

Reumatikerförbundet delar utredningens bedömning att kvalitetsmätningar och uppföljningar om hur väl insatserna hålls ihop runt de enskilda personerna bör utvärderas. Utan att utvärdera vet huvudmännen inte hur förutsättningarna att jobba teambaserat i vården fungerar.

Stockholm den 1 september 2017

Reumatikerförbundet

Lotta Håkansson
Förbundsordförande